

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01385

ERSHTE BLETLEKH

Binem Heller

Permanent preservation of this book was made possible

by Milton & Naomi Lown

in memory of

Bella Lown & Esther Morris

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ב. העלער / י. ראזע

ערשמע ברעמרעד

אילוסטרירטער אלף - בית

פערטע, פארבעסערטע אויפלאגע

פארלאג: ג. קאפלאנסקי

פוענאם אירעם

קאריענטעס 2614

צילע רעכטן פארבאהאלטן.

Tall. Gráf. "CULTURA"
de Muszkat y Zaslavsky
Sarmiento 2157 — Bs. Aires

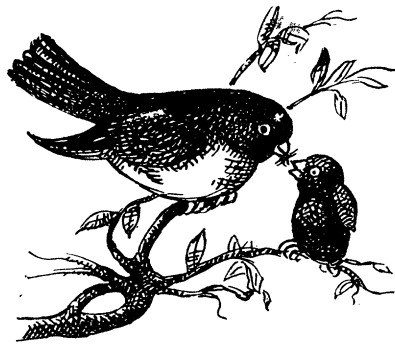
ON/CN

øN/|CN

øN |CN

ø N |C N

מאמע

מע

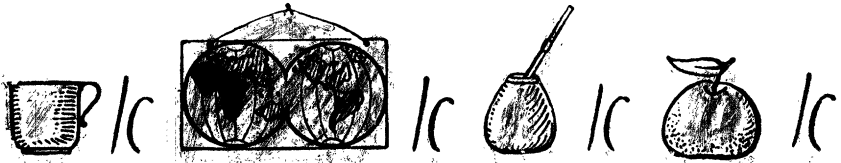
מא

ע

מ

א

ב

מאטע

מאטע

מאטע

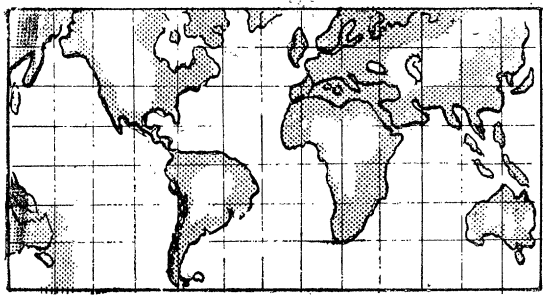

מאטע 6

מאטע מאטע מאטע
מאטע מאטע מאטע

מאטע מאטע מאטע
מאטע מאטע מאטע

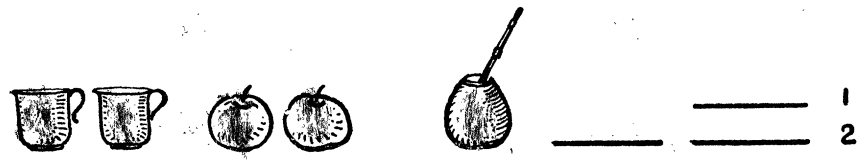
מאפע
 מא פע
 מא פע

א מאפע. א מאפע. א מאפע.
 א מאפע.

פ און ע

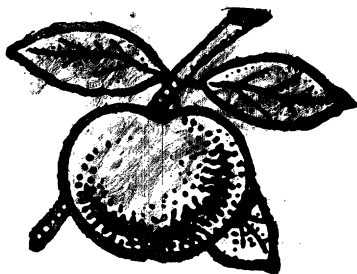
און און און
 און און און און און און

עפערע

ע - פע - לע

ע - פ - ע - ל - ע

ל

עפעס

ס

עפעס א סעפעס

א עפערע

עטערע.

מאמעלע

מאמע

מאטערע

מאטע

מאפערע

מאפע

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

שׁוֹטֵלְךָ כֵּן שׁוֹטֵלְךָ

טעקע

טע קע

ט ע ק ע

ק

טעקע

ק

קעמערע. קעפערע. פעקערע.

- טעמע, א מאמע?

- א עפערע.

- טאקע, מאמע, א עפערע

לעפעלע

לע פע לע

ל ע פ ע ל ע

פ אששש ו
טששש. אששש.

א לעפעלע.

עטעלע.

א לעמעלע.

מאמע.

א עפעלע.

טעמע.

שן שן שן שששש
 !שששש
שן שן שן שששש
שששש - שששש

טעמעלע - מע - מע - מע.

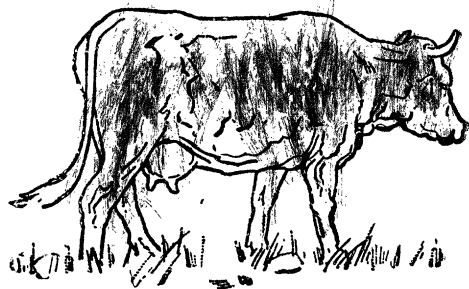
פע, טעמעלע!

לעמעלע: מע, מע, מע.

טעמעלע - לא - לא - לא.

קו

ק ו

קו / ו

מו - מז - מו.

קו, מוקע.

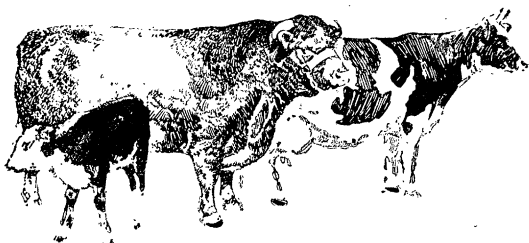

עטעלע -
עטעלע,
א מאמע.

קו-קו!
מאמע, קו-קו!

און, א טעפעלע קאפע

ק

ק

י

ק

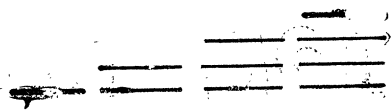
י

א קו. קי. א קיעלע.

מאמע, א קיעלע.

קיעלע, קיעלע, מ-ז-ו.

פע, קיעלע.

פ'.	פ'.	פ'.
16.	16.	16.
פN.	פN.	פN.

טעמע, א פולע טעקע.

מומע, א טעפעלע מאמע.

מומע, א לעפעלע קאפע.

טעמע, א קעמעלע.

שאפע

שא פע

שאפע

ש

שאפע

ש

שאפע. א שאפע. א טישעלע.
טישעלע. א טישעלע. א טישעלע.

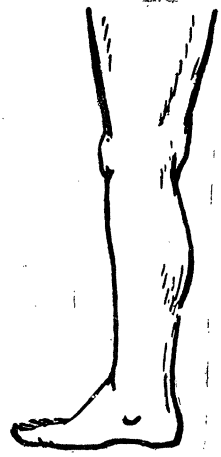
שימעלע, א טעפעלע קאשע
מאשע, א פולע שאפע
שא, שא, מאשע, א מאשע.

איפס א פאס מאטס.
לאס א פפפס קאלס.
פפס א פפפס

ליפע,	א	טיפע	טעקע.
מאשע	-	א	מומע.
לירי	-	א	מאמע.
מימי	-	א	קיעלע.
עטעלע	-	א	עפעלע.

פּוֹם

ט ו ם

ו פּוֹ ם

א פּוֹם. א טיש. א פּאָם.

א פּוֹם. א פּיסעלע. פּים.

א פּיש. א פּישעלע. פּיש.

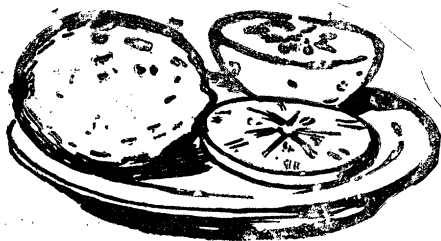

עס עטעלעס א
שיסעלע קאשעס.
עס מ'ט א אעפּעלעס.

לימענע

לי מע נע

לימענע

נ

נא'מענס

נא, מאשע, א לימענע

עמענס, נא א שיעסעס קאפס

מיט

לימענעם

טאמע

קוק א

ניסערעם פיסערע

שימערעם ניסערע

פאנים קעמערע

א פולע שיםערע מיט לימענעם

א פולע טעקע מיט פענעם

א טעפערע מיט נים

א פולע קעשענע מיט מאנים

בַּאֲבֵעַ

בַּאֲבֵעַ

בַּאֲבֵעַ

ב

כ/כס

כ

בַּאֲבֵעַ, אַ בַּאֲבֵעַ.

בַּאֲבֵעַ, אַ עֲפֵעֵלֶע.

בַּאֲבֵעַ, עִם.

בַּאֲשֵׁעַ, מַאֲלַ אַ בַּעֲטֵעֵלֶע

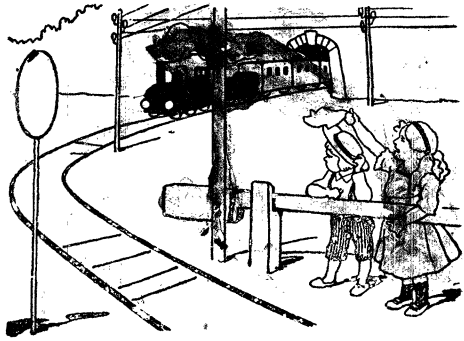
באז

באז

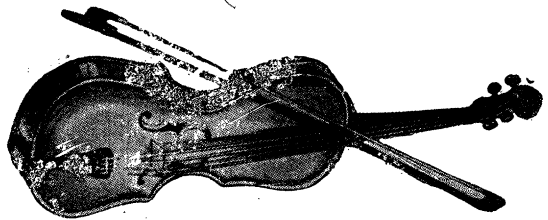
באז

עם קומט אז א באז.
פוז מאשז פארז
פונקעז.
מאטערע מיט עטערעז
קוזז אפז באז.

פִּידֵל

פִּידֵל

ד

פִּידֵל

ב

דאבע שפירט אפן פידל.
די באבע שלאפט.
— שא, שא, דאבע, שפירל ניט.
די באבע שלאפט.

אפן טיש מענדעלעם פידעלע.
דינע מארט אפן פידעלע א פאן.
קומט מענדעלע.
— ניטע, דינע, מאל ניט.

אָפֿן הַלֵּימֶלֶךְ אַ בֵּן.
מֵאֵט מֵיט עֲמֵסֵן
מֵאֵן עֵס אָפֿ.

בא באשערעז א טישערע.

אפו טישערע אז עפערע.

אפו עפערע א בוז.

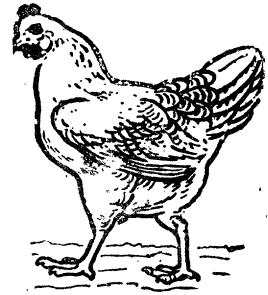
קומט באשערע.

— פרי, פרי, בינערע.

באשערעם עפערע.

הוּז

ה ו ז

ה

כאן

ה

האַדעלעם הינדעלע.

האַדעלע האָט אַ הוּז מיט אַ הינדעלע.

האַדעלע האָט לײַב דאַם הינדעלע.

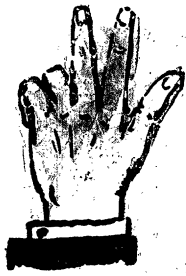
שיט אָן האַדעלע אַ פּולע שיסעלע

מיט מאַים.

דאַם הינדעלע עסט די מאַים פּון שיסעלע.

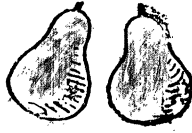

אַסאַס אַן אַן אַן אַן אַן אַן
 אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן
 אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן
 אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן
 אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן
 אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן אַן

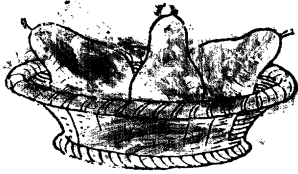

110

110

110

110

פון שור.

דינע קומט פון שור.
די מאמע קושט דינען.
דינע עסט אפ.
קומט אן פעסערע.
דינע מיט פעסערען שפירן
מיט א פירקע.

א בילט

א פריט

א קערבערע

א קיערע

א רעמערע

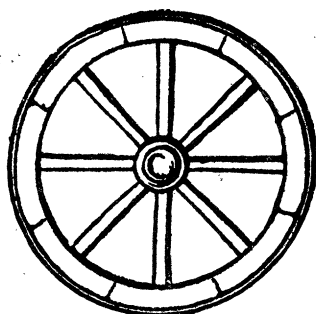
א האז און א הון.
א לעפעלע און א טעפעלע.
און א טעפעלע א בלימעלע.
אז עפל און א באנאנע.
און בעטעלע א קישעלע.
א קו און א קעלבעלע.
און קעפעלע א קעמעלע.
און שיסעלע א פישעלע.

רָאָד

ר

אָ

ד

ר

רָאָד

ר

דאָס רעדעלע

בערעלע און פערעלע האָבן א רעדעלע.
בערעלע קלאפט און רעדעלע
און פערעלע קומט.

א רָאָד — רעדער.

א פּאָס — פעכער.

א האָן — הענער.

אין א שיפעס

דערשעס מיט עטעסן פארן אין א שיפעס
דערשעס שיפט און עטעס קיקט אראפ
קוק דערשעס א פישעס.

איז שמיבעלע א טישעלע אז
א בעטעלע.

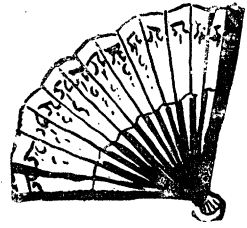
אפו טישעלע א מאפע אז א פעז.
איז בעטעלע — שימעלע.
שימעלעס קעפעלע אפו קישעלע.

אפו טישעלע — א שימעלע.
איז שימעלע, קאשע.
שימעלע נעמט קאשע מיטן הענטעלע.
— נימע, שימעלע.
עס מיט א לעפעלע.

פּאַכער

פּאַ כער

פ א כ ע ר

כ

פּאַכער

כ

א פּאַכער פון פּאַפּיר

מיבעלע מאכט א פּאַכער פון פּאַפּיר.

ער רופט דער מאמען:

— מאמע, מאמע, נא דיר א פּאַכער.

די מאמע לאנט:

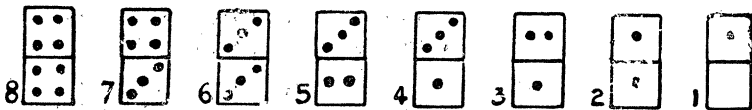
— נא, נא, נא, א פּאַכער פון פּאַפּיר.

באשעלען א שיבעלע.

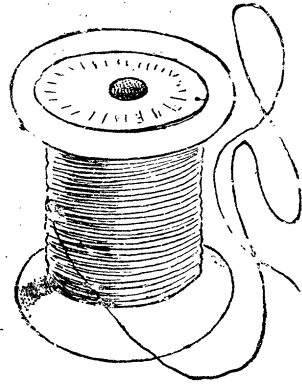
עטעלע נעמט א שטיקל פאפיר.
מיט א שערעלע שערט עטעלע דאס
פאפיר, און מאכט באשעלען א
שיבעלע.

קומט מיבעלע און כעס:

— עטעלע, עטעלע, מיר א שיבעלע.
— אט בארד, מיבעלע, פריער באשעלען;
באשעלען קאלט.

פּאָדִים
פּאָ דִים
פּאָ דִים

מ פּאָדִים מ

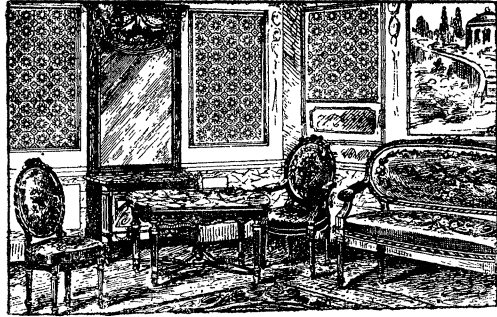

דער טעלעפאָן.

הערשעלע און עטעלע האָבן א פּאָדִים.
מיטן פּאָדִים מאָבן די קינדער א טעלעפאָן.
הערשעלע רעדט:
האַל, עטעלע, קום אהער!
עטעלע ענטפערט: — אָט באַלד.

זאל

זאל

זאל זאל זאל

זעלדע, זאמעלע און זיסעלע שפירן זיך
אין זאל.
זעלדע האלט אין האנט א בוך מיט נאָטן.
זאמעלע קוקט אין די נאָטן און שפירט
אפן פידל.
זיסעלע מאַכט נאָך זאמעלען מיט די
הענטעלעך און קלאַפּט מיט די פיסעלעך.
זי לאָזט זאמעלען ניט שפירן.

בּוּד
ב ז ד

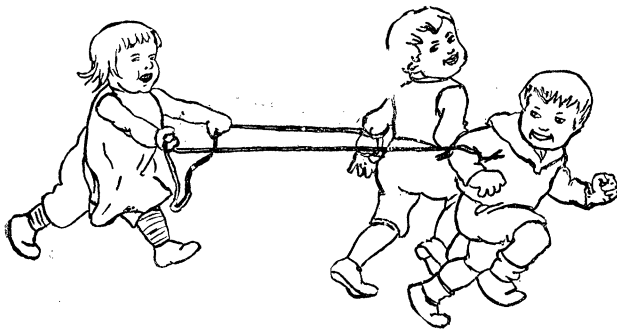

ק בּוּד ד

א מאַלער

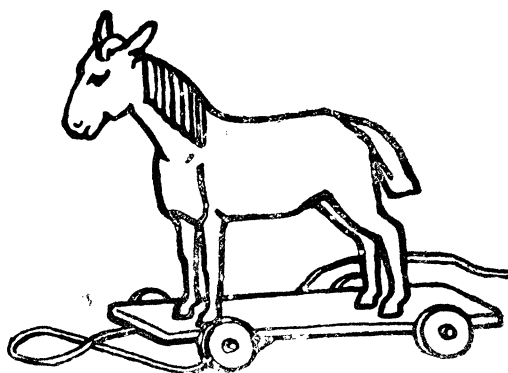
מיכעלע האט א בוד מיט בילדער.
נאָכו לערנען מאַלט מיכעלע:
טישעלעך, הינטעלעך, פישעלעך
און נאָך בילדלעך.
עטעלע קוקט און מאַלט נאָך.

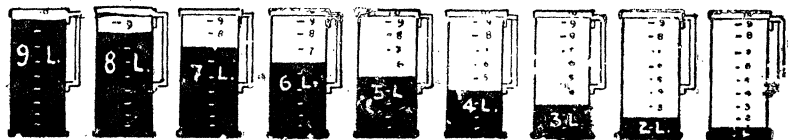
איז פערדעלעד

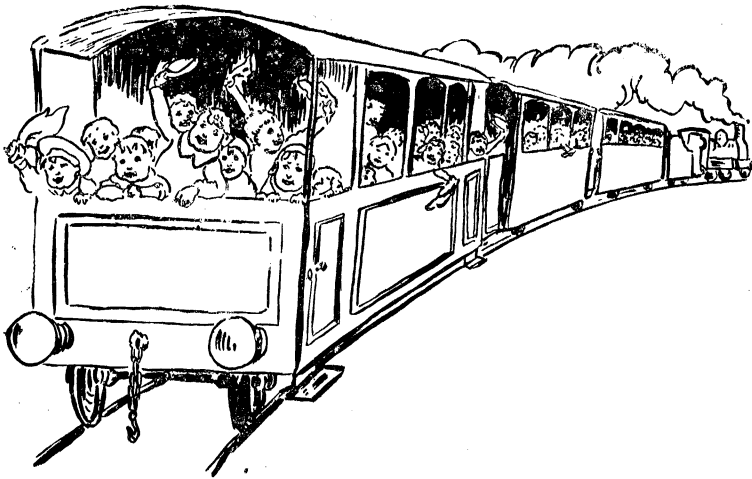
מינעלע, בערעלע און מאטעלע
שפילן איז פערדעלעד.
מינעלע פארבינדט די קינדערלעך מיט
א פאדים די הענטעלעך און פארט.
אינדערפרי פארט ער איז קינד נאך מירד.
פארנאכט פארט ער איז שול אפנעמען
די ברידערלעך.

מאַטעם מיט מירעסן פאָקן א פערעסע.
 מאַטעם פארבייט בעם פערעסע בי
 פיס מיט א פאָקס.

צעמט מירעס א שערעס און שערט אים
 ארום

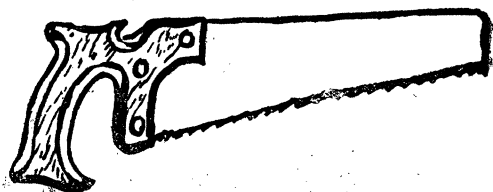

מיר פאָרן

מיר פאָרן, מיט א באַן.
מיבעלע פאָרט, זעלדע פאָרט, באשעלע
פאָרט, נאָך קינדער פאָרן. דער לערער פאָרט.
אלע פאָרן.

מיר מאַכן מיט די הענטעלעד.
מיר פאָרן מיט די טיבעלעד.
— ביז שפעטער, מאמע!
נאָך שימעלע פאָרט נישט.
שימעלע איז קראַנק.

זעג
זעג

ג

ג

ג

גארד האט א זענעלע.
מיטן זענעלע זענט ער ברעטעלעך.
פון די ברעטעלעך מאכט ער פאר גיטעלען
א טישעלע און א בעטעלע.

גאלדעם ברודערל

גאלדע האט א ברודערל.
מע רופט אים זאמעלע.
ער איז א גוט אינגעלע.
הערשעלע האט אים ליב.
גאלדע האט אים ליב.
אלע האבן אים ליב.
אלע שפילן זיך מיט זאמעלען.

גיטעלע

גיטעלע האט ליב ארכעטן.
אז זי קומט פון שול נעמט
זי פאדים.
פון דעם פאדים מאנט זי
פאר איר ברודערל היטעלעד
און זעקעלעד.

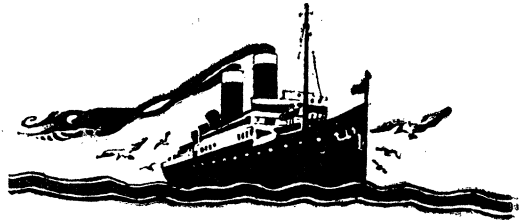

זיסעלע

זיסעלע קאן ניט ארבעטן.
די מאמע זאגט: זיסעלע, לערו.
— איד קאן ניט, זאגט זיסעלע.
— זיסעלע, ארבעט.
— איד קאן ניט.
זיסעלע קאן גארניט.

שיף

שיף

ף

פּײַף

פּײַ

פערעלע און פעסעלע פארן אף א שיף.

פערעלע פארט אין פארטא.

פעסעלע פארט אין סאנטאפע.

פערעלע פירט פאר איר פעטערס קינדער

פינף קעסטעלעד באמבאנעס.

פעסעלע פירט פאר איר באבען קינדלעד

און לעקעכלעד.

צײַג
צײַג

צײַג צײַג צײַג

אונזער ציגעלע

מיר האבן א ציגעלע
זונטיק איז צו אונז געקומען איציק, ער האט
געבראכט א הינטל.
דאס הינטל האט גענומען בילן. דאס ציגעלע
האט זיך דערשראקן און איז אנטלאפן.
זאגט איציק צום הינטל:
— ביל נישט, דאס ציגעלע איז א גוטע.

קאץ
א
ק

קאץ
א
ק

ציפערעס קאץ איז קראנק. זי לינט אין בעט.

ציפערע האט גערופן דעם דאקטער.
האט דער דאקטער געזאגט:
— ניש דער קאץ א טעצערע מילך מיט
א ביסערע זאלץ.

„שטיפערקע“

ניטעלע האט א קאץ, רופט מען זי „שטי-
פערקע“. א גאנצן טאג שפילט זי זיך, און
שפרינגט ארום. אמאל האט ניטעלע געהאלפן
דער מאמען ארבעטן. זי האט געטראגן פון
קיד די טעלער מיט די גלעזער. איז צוגעלאפן
„שטיפערקע“ און א שפרונג געטון אויף גי-
טעלען. פון ניטעלעס האנט איז אראפגעפאלן
א טעלער און האט זיך צעבראכן.

„שטיפערקע“ האט זיך דערשראקן און

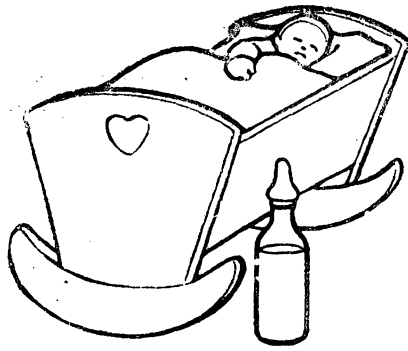
איז אנטלאפן.

ווען זי געט צוריק קומען וועט זי זען

אין איר האנט א טעלער וואס זי האט געבראכן.

ווייג

ווייג

ווייג

ווייג

ווייג

**וועלוועלע לינט אין ווייגעלע.
די מאמע ווינט אים און זינט א לידעלע:**

„אונטער וועלוועלעס ווייגעלע

לינט א גאלדן צייגעלע.

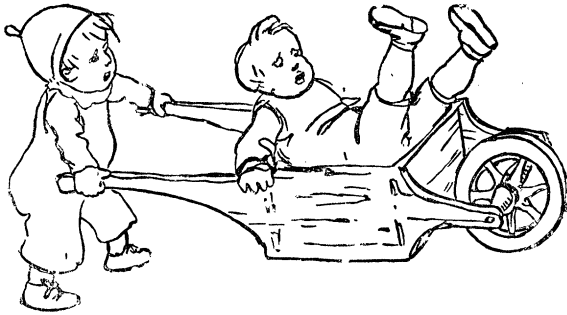
דאס צייגעלע וועט פארן האנדלען

ראזינקעס מיט מאנדלען.“

מער הערט נישט וועלוועלע.

ער ווערט אנטשלאפן. נעמט די מאמע

און ניט אים א קוש אין בעמעלע.

איז וועגעלע

מיכעלע מיט איציקלען האבן א וועגעלע.

דאס וועגעלע האט א רעדעלע.

איציקל זיצט אין וועגעלע.

מיכעלע פירט אים ארום.

מיכעלען ווערט שווער צו פירן.

לאזט ער אפ דאס וועגעלע.

איציקל קערט זיך איבער

און דערשרעקט זיך.

מיידעלע

מיי דע לע

11

רר

רייזעלע

איד האב א שוועסטער, רופט מען זי רייזעלע.
זי איז א גוט און שיין מיידעלע.
אלע טאג העלפט זי דער מאמען ארבעטן:
זי קערט, וואשט און העלפט איר נייען.
די מאמע האט רייזעלען זייער ליב.
זי זאגט: נישטא נאך אזא גוט קינד ווי רייזעלע.

א קליין מיידעלע

א קליין מיידעלע קלאפט אין טור:

טוב — טוב — טוב!

ליבע מאמע, עפן מיר.

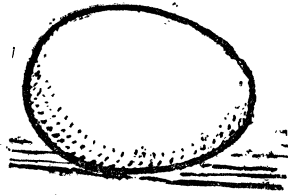
טוב — טוב — טוב!

איד בין אהיים געקומען.

טרא — לא — לא!

דעם גאנצן טאג געווען פארנומען.

טרא — לא — לא.

איידעלע און די אייעלעך

זומער איז איידעלע געפארוז איז קאמפ.
אלע אינדערפרי פלעגט זי גיין שפאצירן.
איינמאל האט זי געפונען איז גראז א נעסט
מיט אייעלעך. זי האט די אייעלעך געבראכט
אהיים און זיי צעטיילט:

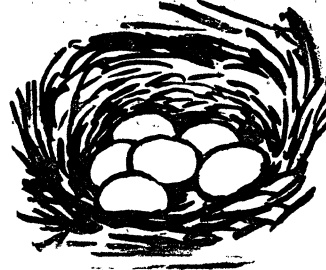
אייז אייעלע — רייזעלען.

אייז אייעלע — וועלוועלען.

אייז אייעלע — גיטעלען.

אייז אייעלע — ביילען.

און זיך האט זי גענומען צוויי אייעלעך.
וויפל אייעלעך האט איידעלע געפונען?

באק ליד

באק, באק, קוכן.

דער בעקער האט גערופן:

ווער סזויל נוטע קוכן מאכן,

דער מוז האבן זיבן זאכן:

אייער און שמאלץ,

פוטער און זאלץ, מילך און מעל,

און זאפראן מאכט דעם קוכן געל.

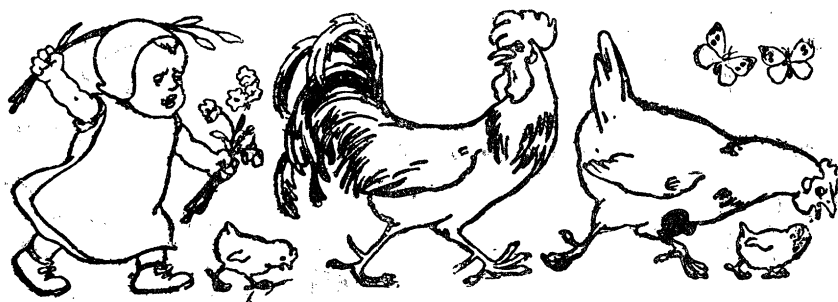
שניידערין

99

טייבעלע

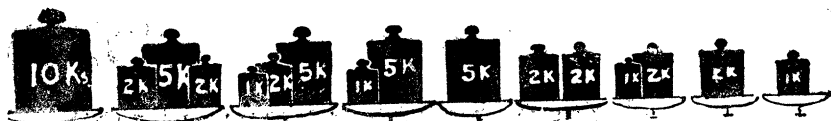
היינט גייט נישט טייבעלע אין שול.
נעמט זי א שטיקל ווייס לייוונט. שנייט צו
פאר מירעלען א קליידעלע מיט א לייבעלע,
און גייט. זאגט די מאמע:
— זע נאר, טייבעלע איז דאך א גאנצע
שניידערין.

פֿיזעלעס הינדעלעד

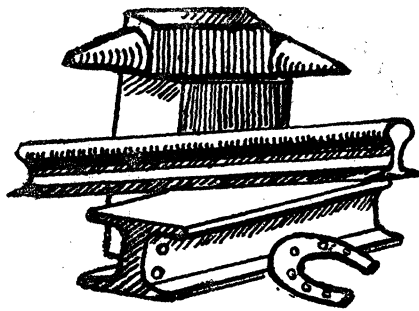
דאס זענען פֿיזעלעס הינדעלעד. פֿיזעלע
האט זיי זייער ליב.

פֿיזעלע רייסט אן צווייגעלעד מיט בלימע-
לעד און טרייבט זיינע הינדעלעד, ער שרייט.
— אריין, אריין, אין שטייגעלע אריין.
נאכדעם בעט ער זיין מאמען זי זאל אים
געבן א פֿריש אייעלע.

אייזן

אייזן

דער קליינער שמיד

אייזיקס טאטע איז א שמיד.

ווען אייזיק קומט פון שול גייט ער זען ווי

זיין טאטע ארבעט. אייזיק זאגט אז ער קאן פון

אייזן מאכן וואס מע וויל.

ער קאן מאכן פון אייזן:

מעסערלעך, העקעלעך, רעדעלעך און הע

מערלעך.

אפילו א זענעלע קאן ער מאכן.

הוידע

וי פי

אין פארק

האדעלע מיט מיכעלען פארן און פארק
הוידען זיך. מיכעלע הוידעט האדעלען און
האדעלע הוידעט מיכעלען.

האדעלע שרעקט זיך און שרײַט:

— נישט אזוי הויד, נישט אזוי הויד, איד

וועל נאך אראפפאלן.

מיכעלע פאלנט און הוידעט איר לאנגזאמער.

פייגעלע, פייגעלע, פי, פי, פי!

פייגעלע, פייגעלע,

פי, פי, פי.

— וואו איז דער טאטע?

— ניטא דא הי!

— ווען וועט ער קומען?

— מארגן פרי!

— וואס וועט ער ברענגען?

— א פלעשעלע פיר!

— וואו וועט ער שטעלן?

— הינטער דער טיר!

— מיט וואס וועט ער צודעקן?

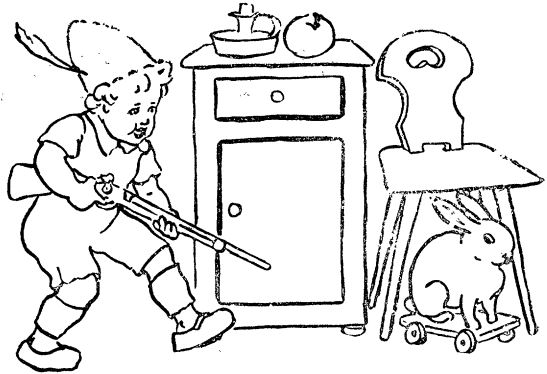
— מיט א שטיקל פאפיר!

— ווער וועט עס מדינקען?

— איד מיט דיר!

יעגער

יא יא יא יא

יאסעלע א יעגער

דער טאטע האט געבראכט יאסעלען א
ביקסעלע.

יאסעלע שפילט זיך מיט זיין ביקסעלע
א גאנצן טאג.

ער שטעלט אוועק אונטערן טישעלע זיין
העזעלע, און שיסט, פיה-פאר!

גאנדעם גיט יאסעלע דאס ביקסעלע זיין
שוועסטערל יענטעלען, און זי שיסט א פא-
פירן פייגעלע.

אונזער ראדיאָ

מיר האָבן אַ ראדיאָ.

דורכן ראדיאָ הערן מיר אלע טאָג

זינגען און שפּילן.

פארנאכט הערן מיר זינגען

אידישע לידער.

אָפּט הערן מיר זינגען

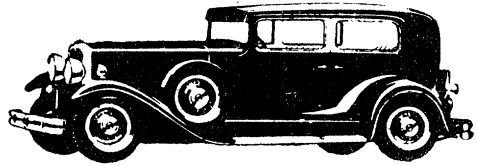
די קינדער פון אידישע שולן

שיינע לידער.

אויטאמאביל

אויטאמאביל

אין אויטאמאביל

דער טאטע האט געקויפט יאסעלען אן
אויטאמאביל.

דעם גאנצן טאג איז ער ארוםגעפארן אין
אים. אין אויטאמאביל האט ער אויך געגעסן.
אזוי האט זיך יאסעלע געשפילט ביז ער איז
איינגעשלאפן.

די מאמע האט אים אויסגעטאן און אריינגע
געלייגט אין בעטעלע.

טשייניק

86

טש

אין סאַרדאטן

בערעלע מיט א פאן, יודעלע מיט א
טשייניק, עטעלע מיט א בעזים און איציקל
מיט א פיפל שפילן זיך אין חויף.

זיי שטעלן זיך אויס און מארשרון ווי
סאַרדאטן. בערעלע זינגט, יודעלע קלאפט
אין טשייניק און איציקל פייפט.

קומט אן מירעלע, פאטשט מיט די הענט
טעלעד און זינגט:

טשים, טשאם, בירי, בירי, באם.

מארש ליד

איינס, צוויי, איינס, צוויי,
לאמיר קינדער שפרייזן,
אזוי ווי סאלדאטן,
אין די גלייכע רייען,
טראלאלא, טראלאלא,
זעט נאר ווי מיר גייען.
שטיל ווי קעצעלעד
לאמיר איצטער גיין.
אויף די ציפקעלעד,
אין די גלייכע רייען.
טראלאלא, טראלאלא,
זעט נאר ווי מיר גייען.

אין גארטן

לעבן אונזער שטוב איז פאראן א גארטן.

אלע ארבעטן איז גארטן.

דער טאטע צענדראכט די ערד. מיכעלע
פארזייט רעטער, ציבעלע, מערן און אונער-
קעס. האדעלע פלאנצט רויזן, גלעקעלעך,
טולפס און מאן-בלומען.

איציקל באניסט די גרינסן און די בלומען.
גאר שימעלע טוט גארניט, ער איז נאך א
קליינינקער. ער זיצט אין זיין וועגעלע און
קוקט ווי מיר ארבעטן.

איינמאל איז שימעלע אראפגעקראכן פון
וועגעלע, ער איז צוגעגאנגען צו א בייט און
אנגעהויבן גראבלען מיט די הענטעלעך.

— שימעלע ארבעט — האט געזאגט האדעלע.

אלע האבן זיך צעלאכט.

„איין בלענדעניש“

די קינדערלעך שפילן און „בלענדעניש“.
מאטעלען האט מען פארבונדן די אייגע-
לעך מיט א טיכעלע און די קינדער האבן
געזונגען:

די אייגעלעך, מיין קינד,
מיט א טיכעלע פארבינד;
דו ביסט בלינד,
דו ביסט בלינד!
א הונט א בייזער ערגעץ בילט,
זיין קעלעכל הערט זיך ווילד.
זאג זשע, ליבעס קינד,
ווער בילט אזוי געשווינד.
האוו, האוו, האוו?

ווי די קינדער האבן אנגעחויבן צו בילן,
איין געקומען דאס הינטל און אויך געהאוקעט
האוו, האוו, האוו.

זשוק.

זשיראף.

זשאבע.

זש

זש

אין פאנדן

מאטעלע, איידעלע, אייזיקל און פיינעלע
 שפילן און פאנדן.
 מאטעלע איז א זשיראף.

איידעלע — א זשאבע.

פייגעלע — א זשוק.

און אייזיקל פירט אן דאס שפיל.

אייזיקל זאגט: זשיראף!

צוט מאטעלע אויס די האלד און קייט.

— זשאבע! זאגט אייזיק.

שפרינגט איידעלע און שרייט: קווא, קווא,

קווא, קווא.

מיטאמאל שרייט אייזיקל: זשוק!

האט פייגעלע אנגעהויבן ארומלויפן און

שרייען! קווא, קווא, קווא.

די קינדער האבן זיך צעלאכט און געזאגט:

— נארעלע, א זשוק מאכט דאך

זש-זש-זש-זש.

דער טאַרט

היינט איז דער נאכעם געבורטס־טאג.
די אייניקלעך האבן איר געבראכט א
טאַרט און געזונגען:

אויף דער פאפעס געבורטס־טאג
אויסגעפאקן א גרויסן טאַרט.
אט אזוי איז ער הויד.
אט אזוי איז ער לאנג.
אט אזוי איז ער פרייט,
אט אזוי איז ער דיק.
גרויסער טאַרט, זיסער טאַרט,
דער פאפען גיב דיין ארט.

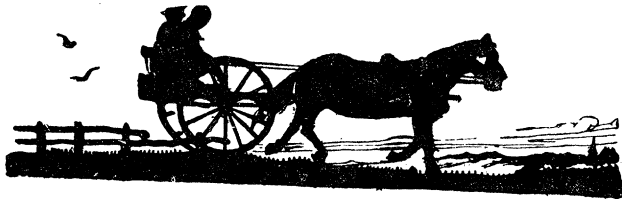
מיכעלעם בריוועלע

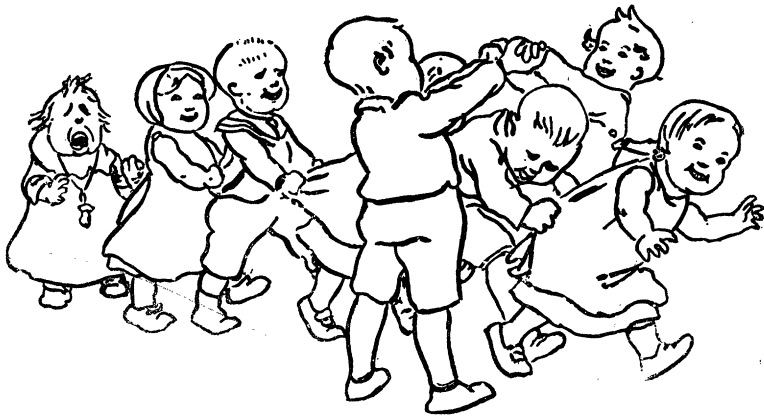
מיכעלע איז געפארן צו גאסט צו זיין
פעטער איז דער קאלאניע מאזעסוויל.
איז א פאר טעג ארום האט ער געשריבן
אהיים א בריוועלע:

טייערע עלטערן!

ביים פעטער איז מיר זייער גוט אלע אינדערפרי
טרינק איך פרישע מילך.
בייטאג לערנט מיר דער פעטער רייטן אויף א פעטיס,
און פארנאכט שפאצירן מיר אין א סולקי.
זייט געזונט,

מיכעלע.

אויף דער פויזע

אויף דער פויזע שפילן מיר זיד.
די אינגלעך שפילן זיד אין באהעלטעניש
און אין ראנגא.

די מיידלעך שפילן זיד אין „פישער“.
צוויי קינדער מאכן א טויער, און די
איבעריקע גייען אין א רייע דורכן טויער
און זינגען.

אזוי שפילן מיר זיד ביז עס קלינגט דער
גלאק.

מיר ארבעטן

I.

איד, מאטעלע, נאדל און רייזעלע זיינען
שטענדיק פארנומען מיט אן ארבעט.

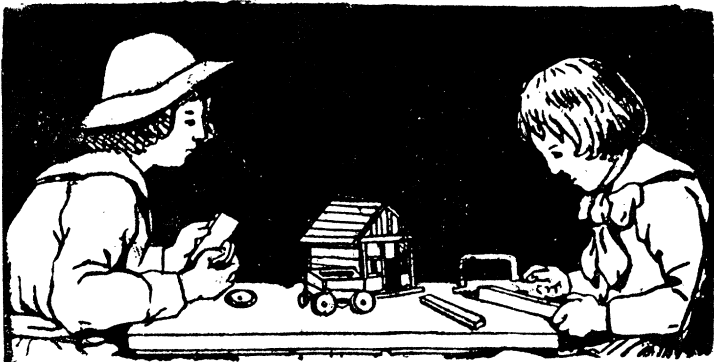
איד און מיין ברודערל מאטעלע ארבעטן
מיט שערעלעך. פון פאפיר שערן מיר אויס
פערדעלעך, הינטעלעך, פישעלעך און הינד-
דעלעך.

II.

מיין ברודער גאדל ארבעט מיט א זענעלע
און מיט א העקעלע.

פון ברעטעלעך מאכט ער שטיבעלעך און
זענעלעך.

מיין שוועסטערל רייזעלע העלפט אים
צונויפשטעלן די שטיבעלעך.

דאָס פּיינעלע

דורך פעסעלעס פענצטער איז אריינגע-
פּלויגן א פיינעלע. דאָס פיינעלע איז ארומ-
געפּלויגן איבערן צימער. איז צימער איז
קיינער נישט געווען. דאָס פיינעלע איז
ארויפגעפּלויגן אויף א שטול, פון שטול —
אויפן טיש. אויפן טיש איז געשטאנען א
גלאז וואסער. דאָס פיינעלע האט געוואלט
טרינקען. מיטאמאל איז אריין פעסעלע. ווי
נאר דאָס פיינעלע האט דערזען פעסעלען,
האט עס זיך דערשראקן און איז ארויסגע-
פּלויגן.

עטעלעס הינטעלע

עטעלע האט א הינטעלע. אינמאל איז
דאס הינטעלע אוועקגעגאנגען. עטעלע האט
געווארט, געווארט און דאס הינטעלע איז נישט
צוריקגעקומען. עס איז פארפאלן געווארן.
עטעלע האט אים געזוכט א גאנצן טאג און
נישט געקאנט געפינען.

איז געווארן נאכט. אלע האבן שוין אפגע-
געסן און געוואלט גיין שלאפן. מיטאמאל —
א קלאפ איז טיר. עפנט עטעלע די טיר,
ערשט ס'איז דאס הינטעלע.

עטעלע האט זיך זייער דערפרייט.

רײזעלעם וואָד

רײזעלע איז א ווײל מײדעלע.
א נאנצע וואָד איז זי פארנומען מיט ארבעט:

זונטיק — שפילט זי זיד.

מאנטיק — וואשט זי וועש.

דינסטיק — פארריכט זי זיי.

מיטוואך — פרעסט זי.

דאנערשטיק — רוימט זי די שטוב.

פרייטיק — באקט זי קיכעלעד.

?

רוט זי.

יאנקעלע וויל א יעגער זיין.

יאנקעלע וויל א יעגער זיין.

יאנקעלע וויל אין וואלד אריין.

שיסן וויל ער נאר א בער.

ווי נעמט מען אבער געווער?

אונזער יאנקעלע דערזעט.

אין ווינקעלע א בעזים שטייט.

מיטן בעזים וועט ער יאגן.

און א גרויסן בער דערשלאגן.

ער קען איז שטוב שוין מער נישט בלייבן;

ווייל דעם בעזים אונטערזויבן.

שווערער בעזים קערט זיך איבער,

און דער יענער פאלט אריבער.

נישט קיין בער און נישט קיין האז,

און צעשלאגן זיך די נאז.

ער וויל שוין נישט אין וואלד אריין,

ער וויל שוין נישט קיין יענער זיין.

ז

י

אויפן ים

זומער איז בערעלע געפארן שפאצירן מיט
זיין טאטן אויפן ים.

אויפן ים האט בערעלע געווען א סך שיפן,
גרויסע און קליינע.

איינמאל האט בערעלע אנגעבונדן א טע-
פעלע אויף א לאנגן פאדים און אראפגעלאזט
אין ים.

ער האט אנגעשעפט ים-וואסער און גענו-
מען טרינקען.

דאס וואסער איז געווען געוואלען.
האט זיך בערעלע פארקרימט און אויסגע-
גאסן דאס וואסער צוריק אין ים אריין.

אין א רעגנדיקן טאג

עם האט זייער שטארק גערעגנט. איבער
אלע גאסן האט געפלייצט א סך וואסער.
מען האט ניט געקאנט איבערניין די גאס.
די טראמווייען האבן זיך אפגעשטעלט.
מאטערלע און בערעלע האבן נישט געקאנט
איינווייזן אין שטוב.

האבן זיי געמאכט שיפעלעך פון פאפיר
און געלאזן זיי אויפן וואסער.

— זע, מאטערלע, אזוי ווי אויף א ים.

— טאקע, בערעלע.

פֿ' נ י ס

פ' — ד' — ז'

איין „ראנגא“

ברוד, נד, שאול און נאד קינדער שפירן

איין ראנגא.

ברוד, שטייט אייננעבויגן מיטן פנים אראפ.

די איבעריקע שפרינגען איבער אים.

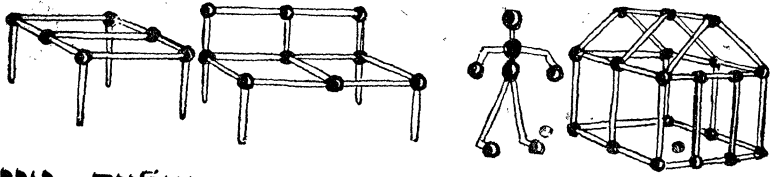
נד שרייט פון ווייטן:

„ראנגא!“ ער לויפט און שפרינגט אריבער.

שאול איין נאד א קליינער. ער לויפט און

שרייט אויך „ראנגא“, אבער ער פאלט און

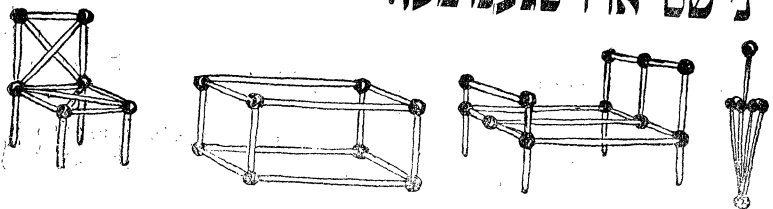
צעקלאפט זיך דאס פנים.

מיר האבן גענומען ציין שטעקעלעך און
 גרינע ארבעם. די שטעקעלעך האבן מיר
 אריינגעשטעקט אין די ארבעסלעך און גע-
 מאכט פארשידענע זאכן:

א טישעלעך, א באנק, א מענטשעלעך, א
 שטיבעלעך, א שטולעכל, א קעסטעלעך, א
 בעטעלעך און א שירעם.

די אלע זאכן האבן מיר אוועקגעשטעלט
 אויף דער זון זיך טריקענען. ווען די ארבעס-
 לעך האבן זיך אויסגעטריקנט זענען זיי גע-
 ווארן אזוי הארט, אז די שטעקעלעך האבן
 זיך נישט ארויסגענומען.

ל ב נ ה
 ב = ז
 ע =

איז א לבנה נאכט

אכרָהם און שָׂרָה זענען געפאָרן זומער צו זייער פעטער אין קאמפּ.

בייטאָג פלעגן זיי גיין זען ווי מע ארכעט אין פעלד. אין אָונט פלעגן זיי מיט נאָד קינדער שפּילן אין באהעלטעניש פאר דער שיין פון דער לבנה.

איינמאָל איז געווען פארוואַלקנט.

די לבנה האָט מען נישט געזען, עס איז געווען פינצטער.

האָבן זיי זיך אויסגעזעצט אונטער א בוים און דערציילט זיך מעשה'לעך.

די משפחה

ארום טיש זיצט די גאנצע משפחה.
 תיים איז דער טאטע. חנה — די מאמע.
 מירקע — חנהס קעצל.
 און באב — תיימס הינטל.
 קומט אן זלמן מיט זיין שוועסטער.
 תיים און חנה לויפן זיי אנטקעגן מיט
 גרויס שמחה.
 דערווייל איז ארויף אויפן טיש מירקע און
 האט אויסגעטרונקען חנהס מילך.

ד י מ ש פ ח ה

מיד רופט מען זלמן.

דער טאמע הייסט קלמן.

דער פרודער הייסט זרח.

דער זיידע הייסט פרוה.

די מאמע הייסט ביילע.

די שוועסטער הייסט קיילע.

מיין פערדל הייסט סירקע.

מיין קעצל הייסט מירקע.

די פאפע הייסט יאכע.

די גאנצע משפחה.

ג ב ז ר י ם

9

א י ז מ ל ח מ ה

געכטן האבן מיר געשפילט אין מלחמה.
אלע אינגערלעך האבן זיך אויסגעשטעלט אין
צוויי רייען, איינע אנטקעגן די אנדערע און
געזונגען:

— מיר גייען ארויס אין מלחמה אויף אייך,

אין מלחמה אויף אייך,

סיי בייטאג און סיי ביינאכט.

— ווער וועט פון אייך דער ערשטער ארויס,

דער ערשטער ארויס?

העלד פון געבוירן, העלד פון געבוירן.

— פון אונדז גייט ארויס שְׁלוֹם דער גבור,

שְׁלוֹם דער גבור,

העלד פון געבוירן, העלד פון געבוירן!

— און פון אונדז גייט ארויס שְׁלָמָה דער גבור,

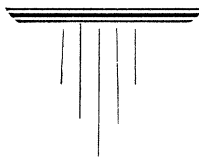
שְׁלָמָה דער גבור,

העלד פון געבוירן, העלד פון געבוירן!

נאָכדעם האָבן שְׁלוֹם און שְׁלָמָה זיך גע-

צויגן פאר די הענט.

שְׁלוֹם האָט איבערגעצויגן שְׁלָמָה.

שלמה דער לערער

שׂרְהֵלֶע זעצט אלעמען אוים.
 דער לערער איז נאך נישטא.
 נעמט שׂרְהֵלֶע א ביכעלע און לייענט :

אמאל איז געווען א ביימעלע.

דאס ביימעלע האט געהאט א צווייגעלע.

אויפן צווייגעלע — א שיין עפעלע.

קומט א אינגעלע און...

מיטאמאל קומט אן שלמה דער לערער.

— קינדער, לאמיר לערנען.

שלמה שרייבט אן אויפן טאול: א. ב. ג. ד. ת.

און לערנט מיט זיי.

פ ל י ם .

... יי = פ = פ ק

א קעצעלע א שטיפערקע

ישראלס מאמע האט געקויפט נייע פֿלים.

די פֿלים האט זי אויסגעשטעלט אויפן טיש.

דערווייל האט ישראל זיך געשפילט מיט זיין

קעצל. דאס קעצל האט אנגעהויבן שפרינגען

איבערן טיש און האט צעבראכן א גלאז.

די מאמע האט געבראכט אין א גלעזערנע
 פלי מיט וואסער פיר לעבעדיקע פישעלעך.
 אונדזער קעצל האט זיך צוגעשארט צו דער
 פלי און געוואלט באפו א פישעלע.
 די פישעלעך האבן זיך דערשראקן און
 האבן זיך אראפגעלאזט צום דעם.
 — אוועק, אוועק, שלעכטע קאץ! — האב
 איד אויסגעשריגן.

דויד און ישראל

דויד און ישראל האבן ליב צו שפילן אין
פוטבאל, און דוקא אין מיטן נאם.

זייער מאמע זאגט זיי אלעמאל, אז זיי זאלן
בעסער זיך שפילן אין הויף אדער אין פארק.

אבער ישראל און דויד פאלגן נישט. איינ-
מאל האבן זיי זיך געשפילט אין נאם. דויד
האט א שטארקן קלאפ געטון די פילקע און
צעבראכן ביים שכן א שויב.

דויד און ישראל זענען אנטלאפן, זייער
טאטע האט געמוזט באצאלן דעם שכן פאר
דער שויב.

תלמידים

ת = ת = ט

וואקאציעס

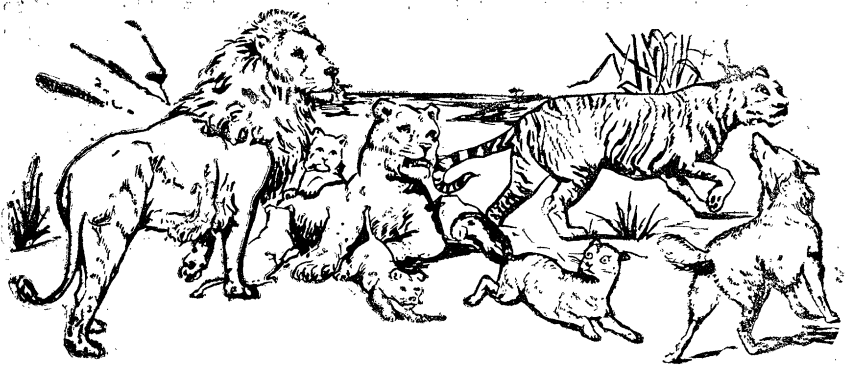
פאר די וואקאציעס זענען ביי אונדז אין
שול פארגעקומען עקזאמענס.

דער לערער האט פארהערט אלע תלמידים.

בעסער פון אלעמען האט געקענט תמר.

זי האט גוט געענטפערט אויף אלע פראגעס.

דער לערער האט איר געשענקט א מתנת.

חיות. ת = ת = ס

איז זאאלאנישן גארטן

נתן מיט זיינע חברים פלעגן אפט גיין און

זאאלאנישן גארטן.

דארט האבן זיי געזען א סך חיות און

עופות; פון די חיות פלעגט זיי אלעמאל אונ-

טערעסירן דער העלפאנד, דער לייב, דער

טיגער און די מאלפעס.

פון די עופות: דער אדלער, די פאפונניען,

דאס רויט-בריסטל און דער טערא-טערא.
זיי פלעגן זיך אפשטעלן ביי די שטייגן און
ווארפן אהין שטיינדלעך.
דער היטער האט עס באמערקט.
ער האט זיך אנגעבייזערט אויף זיי.
פון דעמאלט אן, ווען די קינדער קומען
אין זאאלאנישן גארטן ווארפן זיי שוין מער
נישט קיין שטיינדלעך.

ח — אד

לוח

נחם טאטע קויפט אלע יאר א נייעם לוח.
אלע טאג רייסט נח אראפ איין בלעטל.
אזוי ווייסט נח די חדשים און ימים טובים.
איינמאל האט נח אראפגעריסן פון לוח
עטלעכע בלעטלעך.

— מאמע, היינט גיי אדך נישט אין שול.

עס איז יום טוב. קוק אויפן לוח.

די מאמע האט זיך צעלאכט.

— גיי, גיי, אין שול. דו האסט דאך אראפ

געריסן א סך בלעטלעך.

דער אלף-בית

מם	א	מ
נו	ב	נ
סמ	ג	ס
עז	ד	ע
פא	ה	פ
פא	ו	פ
צו	ז	צ
קיר	ח	ק
ניש	ט	ק
שין	י	ש
שין	כ	ש
דף	ל	ש
תו	מ	ת

אלף	א	א
בית	ב	ב
בית	ג	ג
ניצל	ד	ד
דלת	ה	ה
הא	ו	ו
ע	ז	ז
זו	ח	ח
הית	ט	ט
טת	י	י
יוד	כ	כ
קה	ל	ל
קה	מ	מ
למד	נ	נ